

que no a tort — a interpretar-ho com una supervivència mossàrab, per la qual **marendo* (OS MARITIMUM) arabitzat en *marend/-enn* fos després catalanitzat com a *mareny* (per ultracorrecció de la correspondència *ann/fany, pena/penya*): «la esplanada del cel, aont gira i volta / lo ball de estrelles, que el temps tixen rimat, / en los desperts *mareny*s una altra volta / reflectava la clara immensitat», GaGirona (*Seidia*, 144).

Simonet (336-7, s. v. *marina*), però, ho pren per un plural àrab del romànic *marina*, de la forma *marâ'in*, que figura en el Calendari mossàrab de Rabí ben Zaid, Còrdova any 961 i en dos passatges d'Ibn al-Awwâm (en algun d'ells grafia resultant d'una esmena de Dozy), ço que també és defensable.

Mareny és una paraula més vivaça que enlloc en el trajecte de la costa valenciana que va des del Xúquer fins prop de Dènia. A Cullera, hi ha el *Mareny de Sant Llorenç*, ara llogaret a l'extrem NE. del terme, i abans gran partida d'arrossars i fruiterar al llarg de la costa (segons em diu Giner Perepérez ja en un doc. de 1297), allà també *El Marenyet* (pron. sobretot *marayét*), gran partida d'horta al Sud, IGC 3° 26' × 39° 13' i 3° 26' × 39° 08'. A Xeraco el camí de *maréys*, uns 0km7 paral·lel a la platja, prop del curs del riu de la Vaca; a Oliva *mareny*s en lloc de *Marells*; *ex maréys*, partida vora mar (prop de l'anomenat *L'Astany*) a Demús; a Piles em donen una llista de *maréys* on se n'enumeren 7, vora 7 respectives casetes del mateix nom: un d'aquests paratges és vora el *Montanyar* 'La Duna', 1962 (com figura en el Cadastre). Admeto la possibilitat que estigui per *areny* alterat per influència de *mar* (*AlcM*), però ho trobo menys convincent.

Més conegut ha estat el resultat *maresme*, -*esma*, amb *dm* > *zm* com en *lledesme* LEGITIMUS; d'ací el cast. andalús *Marisma*, i el nom de la comarca costera al NE. de Bna., que ja d'antic apareix en la doble forma *Maresme* (OS MARITIMUM) i *Maresma* (ORA MARITIMA), predominant més aviat aquell, que ja es troba en Desclot i Muntaner: «foren davant un loc qui ha nom Sent Pol del *Maresme*», les drassanes fan naus pertot quan Pere el Gran prepara la seva expedició a Alcolt i Sicília (a «Sent Pol des *maresma* ---», § 44); *del Maretma* en un doc. de 1370 (*AlcM*) si no és errada de lectura. També s'aplica el femení a un paratge de la costa, de poca fondària i on creixen herbes: «fent caure, amb esquer i grumceig, als hams de ses canyes, els bissos i orades que s'acosten a les *maresmes* en les nits de lluna», Ruyra (*Pinya de Rosa* I, 141); V. més cites antigues en *DAG.*, s. v. En it. ant. *in maremma*, que Boccaccio posa en boca de gent vulgar, en un sentit vague com 'a l'estranger, a Ultramar': «I più antichi uomini --- non che di Firenze, ma di tutto il mondo o di *maremma*, sono i Baronci», *Decam.* VI, § 6 (ed. 390.10, i 391.22). *Maresc* «poblet agregat a StJAbadesses» (*AlcM*): no és conegut i crec errada.

Marès m., bal., i abans *pedra maresa* (encara usual en part d'Eivissa) [tant l'un com l'altre c. 1400]: «que sia feta dobla, de bona pedra *maresa*», «de bona pedra de bon *marès*» en dos docs. mallorquins d'aquestes dates p. p. Mn. Antoni Pons en la seva ed. del Llibre

del Mostassaf (*AlcM*); «altre colp donà sobre la vidriera del altar --- y un altre en lo campanar sobre la casa del relonge, en un peu de pedra *meresa* que té dit campanar, y pessà de clar y la pedra calgué baix», any 1536 en una crònica canonical d'Eiv. (p. p. Dr. Isidor Macabich, *Sta. M.^a la Mayor*, p. 10); «*marés* m.: pedra suave o arenisca, *mitjà*, «*mitjà* m.: pedra arenisca o suave: *marés*»¹ *DFgra.*; «*marés* m.: especie de piedra arenisca, muy buena de obrar y muy común en Mall., que se usa en la construcción: *gres, asperón, arenisca*», *DAMen.*; a la definició del qual poc afegeixen *AlcM* i *DAG.*, que hi afegeix, però, el derivat «*enmaressat* mall., revestit d'una capa de sorra imitant *marés, enmaressar*, donar la capa de sorra als llindars dels balcons ---»; Febr. Card. també registra «*marés: pedra*» (p. 418), que és ben bé cosa d'ell i ben menorquina (com es veu pels fets d'afegir-ho entre línies i de mancar en Belv. que degué servir-li de model).

En el gloss. de l'Arx. Ll. Salvador *marés* 'marga calcària' («*kalkmergel*», *Die Balearen* II, fi), i parla de les cases d'Andratx generalment campides de gris clar i amb una capa de sorra de *marés* («*marés* staub») i de columnes vuitavades de *marés* (II, 11, 12); i el geòleg Gálvez Cañero posant com a exemple la pedrera del Coll d'En Rabassa a llevant de Ciutat, explica «caliza grosera, que en las islas se conoce con el nombre vulgar de *marés* y que se ve extenderse por debajo de los terrenos de cultivo, y aflorar por la costa» (*BRAE* XXII, 490); Mascaró l'assenyala en el seu mapa de Mallorca amb una marca convencional explicada «*maresos: pedriza de arenisca*». No és que el substantiu *marès* sigui peculiar de Mall. i Men., i *pedra maresa* la forma eivissenca, com posa *AlcM*, perquè aquell és també d'Eivissa «pedra calcària cuaternaria» (Pérez Cabrero), i és l'únic que consta a Formentera (Villangómez, *La Miranda*, 20; «*marés: piedra berroqueña*», JnCastelló, *Formentera*, 34).

Tanmateix és veritat que de la forma *pedra maresa* només hi ha les dues dades documentals antigues, una de les quals és eivissenca, i que només en aquesta illa em consta viu fins ara: *Sa Pedrera* és un accident a la costa de Cubells (nomencl. marina, n.º 24) que m'explicaren com «de pedra *marès*» (1963). Quasi pertot les dades que tinc del subst. *marès* es refereixen també a les costes, encara que per a construcció s'usa també en l'interior de Mall.: a Bunyola m'ensenyaven *peces de marés* explicant que de tres peces de 30 o de quatre de 20 [cm.] en diuen «una carretada» (1963).

Fora d'això tot es refereix a les costes. A Formentera m'explicaven que és més fluix que moltes altres menes de roc i que per això oposaven conversant *ròka* i *marés* (1963). A Menorca *es marés* és un indret de la costa de Maó, i la Punta *dox marésus* de la costa Nord de Ferreries (1964). A Mallorca costejant al Nord de Cala Rajada m'ensenyaven des de mar una pedrera *da marés* (1969); a Llucmajor distingien entre el *marés* propi i una mena de pedra semblant que anomenen *marés kupiçós* «perque *té cupinya* i *kornst*» (menes de concrecions fòssils). La cosa més notable, diríem astoradora, és que en els plurals, i en la deriva-